

Ankestyrelsens brev til
Aabenraa Kommune

Aabenraa Kommunes kvalitetsstandard for socialpædagogisk støtte

Ankestyrelsen tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Aabenraa Kommunes kvalitetsstandard for socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85.

Konklusion

Ankestyrelsen har gennemført en indledende undersøgelse af sagen.

På baggrund af Aabenraa Kommunes udtalelse finder Ankestyrelsen ikke anledning til at foretage yderligere.

Vi lægger vægt på, at Aabenraa Kommune har oplyst, at kommunen er bekendt med, at der kan ydes socialpædagogisk støtte til enkeltstående ledsagelse og til varetagelse af forælderrollen, og at mindsteindgrebsprincippet ikke finder anvendelse i relation til servicelovens § 85.

Vi lægger også vægt på, at Aabenraa Kommune har oplyst, at kommunen er bekendt med, at socialpædagogisk støtte ikke kan erstattes med forebyggende tilbud efter servicelovens § 82 a, og at det ikke kan være en forudsætning, at støtten har et udviklende sigte ligesom der ikke kan stilles krav om, at borgeren skal deltage aktivt i udførelsen af en opgave.

Vi lægger desuden vægt på, at Aabenraa Kommune har oplyst, at kommunen er bekendt med indholdet af Ankestyrelsens principmeddelelse 63-17 om socialpædagogisk støtte til behandling og

29. april 2025

J.nr. 24-107541

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

anden form for terapi og med, at borger ikke kan pålægges udgifter i forbindelse med modtagelse af støtten.

Vi lægger videre vægt på, at Aabenraa Kommune har oplyst, at kommunen er bekendt med, at det er kommunen, der har ansvaret for, at støtten bliver leveret på en sådan måde, at borgeren kan modtage støtten.

Vi lægger endelig vægt på, at Aabenraa Kommune har oplyst, at kommunen vil tilrette sin kvalitetsstandard i overensstemmelse med ovenstående, og at den reviderede kvalitetsstandard forventes behandlet politisk den 7. maj 2025.

Da kommunen således retter op på forholdet, afslutter vi sagen på det foreliggende grundlag. Ankestyrelsen vil dog gerne følge op og skal anmode om at få den tilrettede kvalitetsstandard tilsendt.

Vi offentliggør dette brev på www.ast.dk.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsen var blevet opmærksom på, at Aabenraa Kommunes kvalitetsstandard for socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85 muligvis ikke var i overensstemmelse med regler og praksis.

Vi var blevet opmærksomme på forholdet i forbindelse med Ankestyrelsens gennemgang af en række kommuners kvalitetsstandarder som en del af retssikkerhedsinitiativerne på handicapområdet.

Ankestyrelsen bad den 16. december 2024 Aabenraa Kommune om en udtalelse.

Aabenraa Kommune har den 17. februar 2025 sendt en udtalelse.

Følgende fremgår af udtalelsen:

"1. Vi beder Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om kvalitetsstandardens angivelse af, at der som udgangspunkt ikke kan gives hjælp til enkeltstående ledsagelse (pkt. 6 og 22) efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis.

Jeg vurderer, at pkt. 6 og 22 om enkeltstående ledsagelse ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Der kan ydes socialpædagogisk støtte til enkeltstående ledsagelse. Jeg vil derfor lade pkt. 6 og punkt 22 udgå. Der henvises til ny formulering af pkt. 22 under denne udtalelse pkt. 9.

2. Vi beder også Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om kvalitetsstandardens angivelse af, at indsatser så vidt det er muligt skal gives ud fra mindsteindgrebsprincippet (pkt. 7, 13-16 og 28-29), efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 51-18.

Jeg vurderer, at det, der står om mindsteindgrebsprincippet i pkt. 7, 13-16 og 28-29, ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Mindsteindgrebsprincippet finder kun anvendelse i sager om anvendelse af magt eller tvang. Borger skal i videst muligt omfang kompenseres for følgerne af vedkommendes funktionsnedsættelse. Jeg vil derfor lade pkt. 7, 13-16 og 28-29 tilrette, så det, der fremgår om mindsteindgrebsprincippet, udgår.

3. Vi beder derudover Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for kommunens forståelse af samspillet mellem servicelovens §§ 82 a og 85, jf. kvalitetsstandardens pkt. 8.

Personkredsen efter servicelovens § 85 er en anden end efter servicelovens § 82 a (tidlig forebyggende indsats). I servicelovens § 85 skal der være en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. I servicelovens § 82 a skal der være en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer.

Hvis det er afgjort, at borgeren skal have udmålt socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, kan støtten ikke erstattes med et forebyggende tilbud efter servicelovens § 82 a. Hvis borger specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et individuelt tidsbegrænset tilbud efter servicelovens § 82 a, vil borger kunne klage over afslaget.

Jeg vil derfor lade pkt. 8 om servicelovens § 82 a udgå, da bestemmelsen er misvisende at medtage i en beskrivelse af serviceniveauet for servicelovens § 85.

4. Vi beder Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om følgende afsnit i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 6-18:

”Støtten skal som udgangspunkt have et udviklende sigte. Der skal være en formodning om, at din funktionsevne kan forbedres eller at en nedadgående funktionsevne ikke forværres yderligere.”

Jeg vurderer, at dette afsnit ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Der kan bevilges hjælp til både vedligeholdelse og udvikling af færdigheder. Udgangspunktet er altså ikke, at støtten skal have et udviklende sigte. Jeg vil derfor lade pkt. 9 udgå.

5. Vi beder desuden Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om kvalitetstandardens afsnit om borgerens kvalitetsmål (pkt. 29) og følgende afsnit i kvalitetsstandardens pkt. 9 efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis:

”Hvis du ikke aktivt kan deltage i udførelsen af en opgave, udelukker det også, at du kan få støtte efter servicelovens § 85.”

Formålet med pkt. 29 er ikke at udelukke hjælp til borgere, der ikke er aktive, men at sikre borgerne så meget indflydelse og kvalitet i egen sag som muligt (kvalitetsmål for borgeren).

Jeg vurderer, at det ikke er i overensstemmelse med regler og praksis at udelukke støtte, hvis borger ikke kan deltage aktivt i udførelsen af en opgave. Jeg vil derfor lade pkt. 9 udgå.

6. Vi beder også Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om pkt. 10 i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis.

Jeg vurderer, at kvalitetstandardens pkt. 10 ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Der kan ydes støtte til varetagelsen af forælderrollen. Jeg vil derfor lade pkt. 10 udgå.

7. Vi beder herudover Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om pkt. 18 i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 63-17.

Jeg vurderer, at pkt. 18 ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

Der kan bevilges socialpædagogisk støtte til samtaler om håndtering af følelser og tanker, hvis det er en del af borgerens behov for eksempel guidning og støtte på det personlige og praktiske plan, kommunikation med det offentlige og/eller at skabe struktur i hverdagen. Hvis der derimod er tale om håndtering af følelser og tanker eksempelvis i fortiden, kan hjælpen ikke bevilges som socialpædagogisk støtte.

Det afgørende er, om socialpædagogisk støtte i form af socialpædagogisk støtte i form af samtaler om, for eksempel håndtering af følelser og tanker knytter sig til behov hos borger, der er i overensstemmelse med formålet med socialpædagogisk støtte.

Hvis samtalerne primært har sigte på at afklare følelser og tanker, der er rettet mod den indre psykiske tilstand, hvor støttebehovet er af overvejende terapeutisk karakter med behov for traditionel psykiatrisk og/eller psykologfaglige kompetencer, ligger det uden for formålet med bestemmelsen.

Jeg vil derfor lade pkt. 18 udgå.

8. Vi beder også Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om pkt. 20 i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 51-18.

Jeg vurderer, at pkt. 20 ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Mindsteindgrebsprincippet finder kun anvendelse i sager om anvendelsen af magt eller tvang. Hvis borger er omfattet af personkredsen for socialpædagogisk støtte til en aktivitet eller funktion, skal borgeren i videst muligt omfang kompenseres for følgerne af vedkommendes funktionsnedsættelse.

Der kan ydes støtte til håndtering af følelser og tanker med videre. Personlig omsorg kan også være et mål i sig selv for nogle borgere.

Jeg vil derfor lade pkt. 20 udgå.

9. Vi beder endvidere Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om følgende afsnit i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis:

”Hvis du i forbindelse med ledsagelse har behov for transport, er det en udgift, som du selv skal afholde.

Ledsagelse kan du få på grund af din nedsatte funktionsevne og ikke på grund af andre offentlige myndigheders planlægning og organisation hvis der for eksempel ikke er mulighed for at besøge dig hjemme.”

Jeg vurderer, at pkt. 22, afsnit 3, ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Borger skal ikke afholde udgifter til transport til den ansatte, der yder socialpædagogisk ledsagelse. Det har dog aldrig været hensigten, at borger har skullet betale denne udgift, og det har borger heller ikke gjort.

Desuden vurderer jeg, at sidste afsnit i pkt. 22 heller ikke er i overensstemmelse med regler og praksis, da der er mulighed for at yde socialpædagogisk ledsagelse til både selvvalgte og ikke selvvalgte aktiviteter uden for hjemmet. Det afgørende er, at borgeren som følge af sin nedsatte funktionsevne har behov for socialpædagogisk støtte ved færdene uden for hjemmet.

Jeg vil lade hele pkt. 22 udgå i nuværende formulering. I stedet for vil jeg under punkt 22 indsætte følgende: ”Du kan få støtte til socialpædagogisk ledsagelse.”

10. Vi beder også Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om pkt. 24 i kvalitetsstandarden efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis.

Jeg vurderer, at punktet ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Borger kan ikke pålægges udgifter i forbindelse med modtagelse af støtten. Punktet vil blive omskrevet, så der kun fremgår følgende: "Det er gratis at modtage støtte."

11. Vi beder desuden Aabenraa Kommune om særligt at redegøre for, om kvalitetsstandardens angivelse af, at klager over mangler, uhensigtsmæssigheder og eventuel utilfredshed med støttepersonen eller måden støtten udføres på, rettes til leverandøren, efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med regler og praksis, herunder Ankestyrelsens principmeddelelse 76-17.

Jeg vurderer, at kvalitetsstandardens pkt. 26 ikke er i overensstemmelse med regler og praksis.

Kommunen er forpligtet til at sikre og har ansvaret for, at støtten er tilrettelagt og leveres på en sådan måde, at borgeren får opfyldt sit behov for hjælp og modtager støtten. Borger kan ikke pålægges at rette henvendelse om uhensigtsmæssigheder med videre til sin leverandør. Borger skal vide, at borger ved problemer kan rette henvendelse herom til kommunen.

Kommunen vælger hvem, der skal udføre støtten til borger. Beslutningen herom er faktisk forvaltningsvirksomhed. Hvis denne er væsentlig indgribende for borgeren, er der tale om en afgørelse, som borgeren kan klage over til jer.

I klagevejledningen til borgers afgørelse vil der blive indsat en orientering om, at borger kan rette henvendelse til kommunen, hvis borger oplever problemer med leveringen af hjælpen hos sin leverandør.

Jeg vil lade punkt pkt. 26 udgå. Jeg vil bede mit personale i myndighedsafdelingen om ved opfølgning eller ved henvendelse fra borger at have fokus på, om borgers leverandør leverer den hjælp,

borger har ret til. Jeg vil desuden bede mit personale have fokus på, om beslutningen om valg af leverandør er væsentlig indgribende for borger.”

Aabenraa Kommune har derudover i sin udtalelse oplyst, at rettelserne til kvalitetsstandarden vil blive behandlet politisk den 7. maj 2025, og at forvaltningen indtil da vil sørge for, at der myndighedsudøves i overensstemmelse med det i udtalelsen anførte.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det står i § 48 a i kommunestyrelsesloven.

Ved vurderingen af, om der er anledning til at rejse en tilsynssag, vurderer Ankestyrelsen, om sagen er generelt egnet til at understøtte det kommunale tilsyns overordnede formål og funktion. Vi lægger vægt på, om det vil have væsentlig betydning, at vi tager sagen op til behandling.

Ankestyrelsen kan bl.a. inddrage sagens principielle, generelle og alvorlige karakter. Ankestyrelsen kan også inddrage, om sagen objektivt set har stor økonomisk eller administrativ betydning for en eller flere kommuner, organisationer, foreninger, borgere m.fl.

Venlig hilsen

Rikke Larsen Ellehauge

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024